

रामः कः गच्छति?

What is the Ramayana about? Our book summarizes the Ramayana's main story. The last chapter summarizes a later addition called the Uttara Kanda.

रामः

- 1 अयोध्या नगरी।
- 2 अयोध्या सुदूरी।
- 3 अयोध्या सुदूरी नगरी।
- 4 बहवो नरा अयोध्यायां वसन्ति।
- 5 बह्व्यो नार्यो ऽयोध्यायां वसन्ति।
- 6 बहवः सुखिनो नरा अयोध्यायां वसन्ति।
- 7 बहवः सुखिनो नरा नार्यश्च वसन्त्य् अयोध्यायाम्।
- 8 अयोध्याराजो दशरथः।
- 9 दशरथो बलवान् राजा।
- 10 दशरथः प्रियो राजा।
- 11 दशरथः प्रियो बहूनां नराणाम्।
- 12 दशरथः प्रियो बहूनां नराणां नारीणां च।
- 13 दशरथो बलवान् प्रियो राजा।
- 14 किं दशरथस्य पुत्रः?

- 15 दशरथस्य पुत्रः।
- 16 दशरथस्य बहवः पुत्राः।
- 17 दशरथस्य बहवः प्रियाः पुत्राः।
- 18 कः प्रियतमः?
- 19 को राज्ञः प्रियतमः पुत्रः?
- 20 प्रियतमः पुत्रो राज्ञो रामः।
- 21 रामो राज्ञः प्रियतमः पुत्रः।
- 22 रामो राज्ञो बलवत्तमः पुत्रः।
- 23 रामो राज्ञः सुद्वरतमः पुत्रः।
- 24 रामो राज्ञः प्रियतमो बलवत्तमः सुद्वरतमः पुत्रः।
- 25 रामः क्व वसति?
- 26 रामो ऽयोध्यायां वसति।
- 27 रामः सुद्वर्या नगर्या वसति।
- 28 रामो ऽयोध्याया बलवान् प्रियः सुद्वरो राजपुत्रः।

,
रामायणम्

मिथिला

- 1 रामः क्व गच्छति?
- 2 रामो मिथिलां गच्छति।

- 3 मिथिला का?
- 4 मिथिला सुदरी नगरी।
- 5 रामः सुदरी नगरीं गच्छति।
- 6 कस्माद् रामो मिथिलां गच्छति?
- 7 रामो जनकं द्रष्टुम् इच्छति।
- 8 को जनकः?
- 9 जनको मिथिलाराजः।
- 10 जनको दशरथस्य सखा।
- 11 जनकः प्रियो बलवान् राजा।
- 12 रामः क्व?
- 13 रामो मिथिलायाम्।
- 14 रामो मिथिलां गतः।
- 15 रामो जनकम् इच्छति द्रष्टुम्।
- 16 रामः क्व गच्छति?
- 17 रामो जनकं गच्छति।
- 18 रामो जनकं द्रष्टुं गच्छति।
- 19 जनको रामं पश्यति।
- 20 जनकः सुखी।
- 21 जनको रामं दृष्ट्वा सुखी।

- 22 रामो बलवान्।
- 23 रामो बलवत्तमः।
- 24 को नरो बलवत्तरः?
- 25 को नरो रामाद् बलवत्तरः?
- 26 जनकः कस्मात् सुखी?
- 27 जनकः किम् इच्छति?
- 28 सीता मम पुत्री।
- 29 सीताया न पतिः।
- 30 सीता रामस्य पत्नी भविष्यति।
- 31 का सीता?
- 32 सीता राजपुत्री।
- 33 किं सीता सुद्वरी नारी?
- 34 सीता सुद्वरी नारी।
- 35 सीता सुद्वरतमा नारी।
- 36 रामः सीतायाः पतिर् भवति।
- 37 सीता च रामस्य पत्नी भवति।
- 38 किं रामः सुखी?
- 39 किं रामः सीता च सुखिनौ?
- 40 रामः सीता च सुखिनौ।

41 सीते, रामो न मिथिलायां वसति।

42 रामो ऽयोध्यायां वसति।

43 अयोध्यां गच्छ, सीते।

44 अयोध्यां गच्छ, मम प्रिये पुत्रि!

45 रामः क्व गच्छति?

46 रामः सीता च क्व गच्छतः?

47 रामः सीता च गच्छतो ऽयोध्याम्।

,
रामायणम्

अयोध्या

1 रामः सीता च क्व वसतः?

2 रामः सीता च वसतो ऽयोध्याम्।

3 अयोध्या सुवरी नगरी।

4 रामः सीता च सुवरी नगर्या वसतः।

5 किं सीता सुखिनी?

6 सीता सुखिनी।

7 रामः सीता च सुखिनौ।

8 दशरथः सुखी।

9 कस्मात्?

- 10 रामो बलवान् नरः।
- 11 रामः प्रियो नरः।
- 12 को नरो रामाद् बलवत्तरः?
- 13 कश्च नरो रामात् प्रियतरः?
- 14 राम, भव राजा!
- 15 अहं न राज्यम् इच्छामि।
- 16 रामः सीता च सुखिनौ।
- 17 दशरथो रामः सीता च सुखिनः।
- 18 कस्मात्?
- 19 रामो ऽयोध्याराजो भविष्यति।
- 20 किं कैकेयी सुखिनी?
- 21 कैकेयी न सुखिनी।
- 22 कैकेयी का?
- 23 किं कैकेयी दशरथस्य पुत्री?
- 24 कैकेयी न दशरथस्य पुत्री।
- 25 कैकेयी दशरथस्य पत्नी।
- 26 कैकेयी राजपत्नी।
- 27 कैकेयी सुदूरी राजपत्नी।
- 28 दशरथस्य बह्व्यः पत्न्यः।

- 29 का प्रियतमा?
- 30 का राज्ञः प्रियतमा पत्नी?
- 31 कैकेयी राज्ञः प्रियतमा पत्नी।
- 32 कैकेयी राज्ञः सुद्वरतमा पत्नी!
- 33 कैकेयी राज्ञः प्रियतमा सुद्वरतमा पत्नी।
- 34 कस्मात् कैकेयी न सुखिनी?
- 35 रामो न कैकेय्याः पुत्रः।
- 36 पुत्रः कैकेय्याः कः?
- 37 पुत्रः कैकेय्या भरतः।
- 38 भरतः कैकेय्याः प्रियतमः।
- 39 रामः कैकेय्या न प्रियः।
- 40 रामो राज्ञा भविष्यति।
- 41 भरतो राज्ञा न भविष्यति।
- 42 रामो बलवान्।
- 43 रामो भरताद् बलवत्तरः।
- 44 रामो भरतं मारयितुम् इच्छेत्।
- 45 रामो भरतं मारयेत्!
- 46 रामो राज्ञा भूत्वा भरतं मारयेत्।
- 47 अहं रामं वनं गमयिष्यामि।

- 48 अहं रामं वनं वासयिष्यामि।
- 49 भरतः सुखी भविष्यति।
- 50 रामे गते, भरतः सुखी भविष्यति।
- 51 रामे गते, भरतो राजा भविष्यति।
- 52 रामे गते, भरतो बलवान् राजा भविष्यति।
- 53 कैकेयी दशरथं गच्छति।
- 54 राजन्!
- 55 अहं न सुखिनी, राजन्!
- 56 दशरथो न सुखी।
- 57 कस्मात्?
- 58 कैकेयी दशरथस्य प्रियतमा पत्नी।
- 59 प्रियतमा पत्नी दशरथस्य न सुखिनी।
- 60 रामं वनं गमय!
- 61 रामं वने वासय!
- 62 दशरथो न सुखी।
- 63 कस्मात्?
- 64 रामो दशरथस्य प्रियतमः पुत्रः।
- 65 किं रामः कैकेय्याः प्रियतरः?
- 66 रामः कैकेय्याः प्रियतरः।

- 67 रामो दशरथस्य प्रियतमः।
- 68 दशरथो न रामं वनं गमयितुम् इच्छति।
- 69 दशरथो न रामं वने वासयितुम् इच्छति।
- 70 कैकेयी नरं पश्यति।
- 71 राजा रामं द्रष्टुम् इच्छति।
- 72 गच्छ!
- 73 नरो रामं गच्छति।
- 74 राजा दशरथो रामं द्रष्टुम् इच्छति।
- 75 राजा किम् इच्छति?
- 76 रामः क्व गच्छति?
- 77 रामो राजानां द्रष्टुं गच्छति।
- 78 रामो राजानां गतः।
- 79 रामो राजानं कैकेयीं च पश्यति।
- 80 राजा न सुखी।
- 81 राजा न रामं पश्यति।
- 82 कैकेयी रामं पश्यति।
- 83 गच्छ, राम!
- 84 गच्छ वनम्!
- 85 वस वने!

- 86 भरतो राजा भविष्यति।
- 87 भवतु।
- 88 अहं वनं गमिष्यामि।
- 89 अहं वनं वत्स्यामि।
- 90 सुखिनी भव!
- 91 भरतो बलवान् राजा भवतु।
- 92 भरतो बलवान् प्रियो राजा भवतु।
- 93 भरतो मम प्रियः।
- 94 अहं गच्छामि।
- 95 रामः क्व गच्छति?
- 96 रामो वनं गच्छति।
- 97 कस्मात्?
- 98 कैकेयी रामस्य प्रिया।
- 99 रामस्य कैकेयी दशरथश्च प्रियौ।
- 100 रामस्य, दशरथो न कैकेय्याः प्रियतरः।
- 101 सीता च वनं गच्छति।
- 102 कस्मात् सीता गन्तुम् इच्छति वनम्?
- 103 रामः सीतायाः प्रियः पतिः।
- 104 रामो वनं गतः।

- 105 दशरथो न सुखी।
- 106 रामे वनं गते, दशरथो न सुखी।
- 107 दशरथो रामं द्रष्टुम् इच्छति।
- 108 दशरथो रामं प्रियं पुत्रं द्रष्टुम् इच्छति।
- 109 राम! राम!
- 110 राजा दशरथो म्रियते।
- 111 रामे गते, राजा दशरथो म्रियते।

,
रामायणम्

वनम्

- 1 रामः सीता च वने वसतः।
- 2 रामः सीता च सुखिनौ।
- 3 कस्माद् रामः सीता च सुखिनौ?
- 4 वनं सुदृशम्।
- 5 रामः सीता च सुदूरे वने वसतः।
- 6 बह्वी राक्षसा वने वसन्ति।
- 7 रामो बहून् राक्षसान् मारयति।
- 8 रामो मारयति बहून् बलवतो राक्षसान्।
- 9 रावणो न सुखी।

- 10 रावणः कः?
- 11 रावणो राक्षसः।
- 12 रावणो बलवान् राक्षसः।
- 13 रावणो बलवत्तमो राक्षसः।
- 14 रावणो लङ्काशङ्कः।
- 15 का लङ्का?
- 16 लङ्का नगरी।
- 17 लङ्का सुन्दरी नगरी।
- 18 लङ्का नगरी बहूनां राक्षसानाम्।
- 19 लङ्का नगरी बहूनां बलवतां राक्षसानाम्।
- 20 अहं न सुखी।
- 21 मम बहवो राक्षसाः।
- 22 मम बहवो बलवन्तो राक्षसाः।
- 23 बहवो बलवन्तो राक्षसा वने वसन्ति।
- 24 बहवो बलवन्तो राक्षसा वने प्रियन्ते।
- 25 बहवो राक्षसा मारिताः।
- 26 केन बहवो राक्षसा मारिताः?
- 27 रावणः क्व गच्छति?
- 28 रावणो वनं गच्छति।

- 29 रावणः कः?
- 30 रावणो वने।
- 31 रावणो वनं गतः।
- 32 रावणः कां पश्यति?
- 33 रावणो वने कां पश्यति?
- 34 रावणः सीतां पश्यति।
- 35 रावणो वने पश्यति रामस्य पत्नीम्!
- 36 रामे गते, रावणः सीतां गच्छति।
- 37 सीते! रामो न बलवान्।
- 38 अहं बलवान्।
- 39 अहं बलवत्तमः।
- 40 अहं रावणः।
- 41 सीते, भव मम पत्नी!
- 42 भव मम सुद्वर्तमा पत्नी!
- 43 भव मम प्रियतमा पत्नी!
- 44 सीते, वस लङ्कायाम्!
- 45 वस मम सुद्वर्त्या नगर्याम्!
- 46 किं सीता रावणस्य पत्नी भवितुम् इच्छति?
- 47 सीता न रावणस्य पत्नी भवितुम् इच्छति।

48 सीता न रावणम् इच्छति।

49 अहं रामम् इच्छामि।

50 रामो मम प्रियः पतिः।

51 गच्छ, रावण!

52 रावणो न सुखी।

53 अहं बलवान् राक्षसराजः।

54 अहं बलवत्तमः।

55 भव मम पत्नी!

56 रावणः सीतां हरति।

57 राक्षसराजः सीतां हरति।

58 बलवान् राक्षसराजः सीतां हरति।

59 रावणः सीता च लङ्कां गच्छतः।

60 सीता क्व गता?!

61 सीते! सीते!

62 मम प्रिये!

63 रामः सीतां न पश्यति।

64 रामो न सुखी।

किष्किन्धा

- 1 सीता न वने।
- 2 रामः सीतां न पश्यति।
- 3 रामो न सुखी।
- 4 आः!
- 5 सीता क्व गता?
- 6 मया मार्गितव्यम्।
- 7 मया सीता मार्गितव्या।
- 8 मया वने सीते मार्गितव्या।
- 9 रामो मार्गति।
- 10 रामो वने सीतां मार्गति।
- 11 रामः सीतां न पश्यति।
- 12 रामो वने मार्गन् सीतां न पश्यति।
- 13 द्रुमान् रामं पश्यति।
- 14 द्रुमान् मार्गन् रामं पश्यति।
- 15 द्रुमान् कः?
- 16 द्रुमान् वानरः।
- 17 द्रुमान् बलवान् वानरः।

- 18 ढुडुडुडु वने वसति।
- 19 बढुवु वानरु वसति वने।
- 20 ढुडुडुडु ररुडु गऑति।
- 21 ररुडु, अढु ढुडुडुडु।
- 22 अढु सरुवु सुगुीवरु।
- 23 सुगुीवु बलवुडु वानरु।
- 24 सुगुीवु किऑिनुडु ररुडु डुविवुडु इऑति।
- 25 कुरु किऑिनुडु?
- 26 किऑिनुडु सुदुदुी नगरी।
- 27 किऑिनुडु नगरी बढुनुं वानरुणरुडु।
- 28 किऑिनुडु सुदुदुी वानरुनगरी।
- 29 ढुडुडुडु ररुडुशु ऑ कुरु गऑतु?
- 30 ढुडुडुडु ररुडुशु ऑ सुगुीवुं गऑतु।
- 31 ररुडुः सुगुीवुं गतु।
- 32 ढुडुडुडु ररुडुशु ऑ सुगुीवुं गतु।
- 33 ररुडुः सुगुीवुं डुशुति।
- 34 सीतरु डुडु डुरिडुडु डुतुी।
- 35 सुगुीवु! सीतरु कुरु गतरु?
- 36 सीतरु ढुतरु!

37 दृता!

38 आः!

39 रामो न सुखी।

40 केन सीता दृता?

41 रावणेन सीता दृता।

42 रावणो बलवान् राक्षसः।

43 क्व रावणः?

44 ...अस्माभिर् मार्गितव्यम्।

45 अस्माभी रावणो मार्गितव्यः।

46 अस्माभिः सीता मार्गितव्या।

47 रामो न सुखी।

48 रामः प्रियां पत्नीं सीतां द्रष्टुम् इच्छति।

49 राम! अहं वानरराजो भवितुम् इच्छामि।

50 वानरराजो वाली।

51 वाली न मम प्रियः।

52 अहं वालिनं मारयितुम् इच्छामि।

53 वाली बलवान् वानरः।

54 वाली मत्तो बलवत्तरः।

55 राम! वालिनं मारय।

- 56 अहं राजा भविष्यामि।
- 57 अहं सीतां मार्गिष्यामि।
- 58 अहं राजा भूत्वा सीतां मार्गिष्यामि।
- 59 बहवो वानराः सीतां मार्गिष्यन्ति।
- 60 वालिनि मृते, बहवो बलवन्तो वानराः सीतां मार्गिष्यन्ति।
- 61 भव मम सखा, राम!
- 62 रामः सुखी।
- 63 रामः सुग्रीवस्य सखा भवति।
- 64 रामो द्युमत्तः सुग्रीवस्य च सखा भवति।
- 65 रामो वालिनं मारयति।
- 66 रामः सुग्रीवस्य सखा भूत्वा वालिनं मारयति।
- 67 रामो बलवन्तं वानरराजं मारयति।
- 68 वालिनि मृते, सुग्रीवो वानरराजो भवति।
- 69 सुग्रीवो बहून् वानरान् पश्यति।
- 70 सुग्रीवः पश्यति बहून् बलवतो वानरान्।
- 71 वानराः!
- 72 क्व सीता?
- 73 अस्माभिर् मार्गितव्या।
- 74 अस्माभिः सीता मार्गितव्या।

- 75 अस्माभिः सीता वने मार्गितव्या।
- 76 गच्छत!
- 77 मार्गत!
- 78 बहवो वानरः सीतां मार्गन्ति।
- 79 बहवो वानरः सीतां वने मार्गन्ति।
- 80 बहवो वानरः सीतां न पश्यन्ति।
- 81 बहवो वानरो न पश्यन्ति सीतां वने।
- 82 बहवो वानरो न सुखिताः।
- 83 रावणः क्व भवेत्?
- 84 रावणो लङ्कायां भवेत्।
- 85 अहं सीतां पश्येयम्।
- 86 अहं सीतां लङ्कायां पश्येयम्।
- 87 अहं लङ्कां गच्छामि।
- 88 द्रुमान् क्व गच्छति?
- 89 द्रुमान् लङ्कां गच्छति।

,
रा मा य ण स्

लङ्का

- 1 द्रुमान् क्व गच्छति?

- 2 ढवुमाँल् लङ्कां गच्छति।
- 3 कस्मात्?
- 4 ढवुमान् सीतां मार्गिवुम् इच्छति।
- 5 ढवुमान् सीतां मार्गिवुम् इच्छति लङ्कायाम्।
- 6 ढवुमान् क्व?
- 7 ढवुमाँल् लङ्कायाम्।
- 8 ढवुमाँल् लङ्कां गतः।
- 9 किं ढवुमान् पश्यति सीताम्?
- 10 ढवुमान् न पश्यति सीताम्।
- 11 ढवुमाँल् लङ्कां गत्वा सीतां न पश्यति।
- 12 क्व सीता?
- 13 किं सीता लङ्कायाम्?
- 14 किं सीता मृता?
- 15 किं सीता मारिता?
- 16 ...मया मार्गितव्यम्।
- 17 मया सीता मार्गितव्या।
- 18 ढवुमान् नगर्यां सीतां मार्गति।
- 19 ढवुमान् बहून् राक्षसान् पश्यति।
- 20 ढवुमान् बहून् राक्षसान् राक्षसीश् च पश्यति नगर्याम्।

21 किं दनुमान् सीतां पश्यति?

22 दनुमान् न सीतां पश्यति।

23 दनुमान् न सुखी।

24 दनुमान् किं पश्यति?

25 दनुमान् सुद्वरं वनं पश्यति।

26 सुद्वरं वनं लङ्कायाम्।

27 सुद्वरं वनं सुद्वर्यां नगर्याम्।

28 दनुमान् वने मार्गति।

29 किं सीता वने?

30 सीता वने!

31 दनुमान् वने सीतां पश्यति।

32 दनुमान् सीतां गच्छति।

33 सीते!

34 अहं दनुमान्।

35 अहं रामस्य सखा।

36 रामो रावणं मारयिष्यति, सीते!

37 सीता सुखिता भवति।

38 सीता दनुमन्तं दृष्ट्वा सुखिता भवति।

39 कस्मात्?

- 40 सीता रामं द्रक्ष्यति।
- 41 रामो रावणं मारयिष्यति।
- 42 सीते, मया गन्तव्यम्।
- 43 सुखिनी भव!
- 44 दधुमान् क्व गच्छति?
- 45 दधुमान् रावणं द्रष्टुं गच्छति।
- 46 दधुमान्, सीतां दृष्ट्वा, रावणं द्रष्टुं गच्छति।
- 47 रावण!
- 48 अहं दधुमान्।
- 49 अहं बलवान् वानरः।
- 50 रामो मम सखा।
- 51 रावण!
- 52 सीता रामस्य पत्नी।
- 53 सीता न राक्षसस्य पत्नी भवितुम् इच्छति!
- 54 रावणो न सुखी।
- 55 राक्षसाः!
- 56 बहवो राक्षसा लङ्कायां वसन्ति।
- 57 बहवो राक्षसा रावणं गच्छन्ति।
- 58 कस्मात्?

- 59 रावणो राजा बहूनां राक्षसानाम्।
- 60 रावणो राजा बहूनां बलवतां राक्षसानाम्।
- 61 राक्षसाः!
- 62 मारयत!
- 63 दनुमन्त्रं मारयत!
- 64 दानरं मारयत!
- 65 बहवो राक्षसा दनुमन्त्रं मारयितुं गच्छन्ति।
- 66 बहवो बलवन्तो राक्षसा दनुमन्त्रम् इच्छन्ति मारयितुम्।
- 67 किं बहवो बलवन्तो राक्षसा दनुमन्त्रं मारयन्ति?
- 68 बहवो बलवन्तो राक्षसा दनुमन्त्रं न मारयन्ति।
- 69 कस्मात्?
- 70 दनुमान् बलवत्तरः!
- 71 दनुमान् बहुभ्यो राक्षसेभ्यो बलवत्तरः।
- 72 दनुमान् बहुभ्यो बलवद्भ्यो राक्षसेभ्यो बलवत्तरः।
- 73 दनुमान् बहून् बलवतो राक्षसान् मारयति।
- 74 दनुमान् रामं गच्छति।
- 75 दनुमान् बहून् राक्षसान् मारयित्वा गच्छति रामम्।
- 76 राम!
- 77 अहं सीता दृष्टवान्!

- 78 सीता न मृता!
- 79 सीता लङ्कायाम्!
- 80 रामः सुखितो भवति।
- 81 द्रुमन्!
- 82 गच्छामः!
- 83 लङ्कां गच्छामः।
- 84 अहं रावणं मारयिष्यामि।
- 85 अहं सीतां द्रक्ष्यामि।
- 86 अहं द्रक्ष्यामि मम प्रियां पत्नीम्।
- 87 रामो द्रुमांश्च लङ्कां गच्छतः।
- 88 बहवश्च वानरा गच्छन्ति लङ्काम्।

,
रामायणम्

अयोधाराजः

- 1 रामः क्व गतः?
- 2 रामो द्रुमांश्च क्व गतः?
- 3 रामो द्रुमांश्च लङ्कां गतौ।
- 4 रामो द्रुमांश्च लङ्कायाम्।
- 5 रामः सुद्वर्गं नगरीं पश्यति।

6 किं रामः सीतां पश्यति?

7 रामो न सीतां पश्यति।

8 रामो रावणं पश्यति।

9 रावण!

10 अहं रामः।

11 सीता मम प्रिया पत्नी।

12 अहं सीतां द्रष्टुम् इच्छामि।

13 अहं सीताम् इच्छामि।

14 क्व सीता?

15 अहं रावणः!

16 अहं राक्षसराजः।

17 अहं बलवत्तमो राक्षसः।

18 अहं बलवत्तमः!

19 सीता मम पत्नी भविष्यति।

20 सीता लङ्काया राजपत्नी भविष्यति!

21 अहह!

22 अहहह!

23 वानराः!

24 गच्छत!

- 25 रावणं मारयत!
- 26 राक्षसाः!
- 27 गच्छत!
- 28 रामं मारयत!
- 29 बहवो वानरा बहून् राक्षसान् मारयन्ति।
- 30 बहवो राक्षसा बहून् वानरान् मारयन्ति।
- 31 बहवो वानरा रावणं मारयितुम् इच्छन्ति।
- 32 बहवो राक्षसा रामम् इच्छन्ति मारयितुम्।
- 33 रावणो रामं मारयितुम् इच्छति।
- 34 रामो रावणं मारयितुम् इच्छति।
- 35 कः कं मारयति?
- 36 रामो रावणं मारयति।
- 37 कस्मात्?
- 38 रामो बलवत्तरुः।
- 39 रामो राक्षसराजाद् बलवत्तरुः।
- 40 रामः सीतां गच्छति।
- 41 रावणे मृते, रामः सीतां गच्छति।
- 42 सीता च रामं गच्छति।
- 43 रामः सीता च सुखिनौ।

- 44 सीते! गच्छावः।
- 45 अयोध्यां गच्छावः।
- 46 रामः सीता च क्व गच्छतः?
- 47 रामः सीता च गच्छतो ऽयोध्याम्।
- 48 रामः सीता च क्व?
- 49 रामः सीता चायोध्यायाम्।
- 50 रामः सीता चायोध्यां गतौ।
- 51 भरतो रामं पश्यति।
- 52 किं भरतः सुखी?
- 53 भरतः सुखी।
- 54 कस्माद् भरतः सुखी?
- 55 रामो भरतस्य प्रियः।
- 56 राम!
- 57 भव राजा, राम!
- 58 अहं न राज्यम् इच्छामि।
- 59 भवतु, भरत!
- 60 अहं राजा भविष्यामि।
- 61 रामो राजा भवति।
- 62 रामः सीता च वसतो ऽयोध्यायाम्।

रामो प्रियते

- 1 रामो ऽयोध्याराजः।
- 2 रामो बलवान् राजा।
- 3 रामः प्रियो बहूनाम्।
- 4 बहवो नरा न सुखिनः।
- 5 बहवो नरा नार्यश्च न सुखिनः।
- 6 कस्माद् बहवो नरा नार्यश्च न सुखिनः?
- 7 सीता न रामम् इच्छति।
- 8 सीता रावणम् इच्छति।
- 9 सीता रावणस्य पत्नी भवितुम् इच्छति।
- 10 सीता राक्षसस्य पत्नी भवितुम् इच्छति।
- 11 किं सीता राक्षसी?
- 12 वयं न सुखिनः।
- 13 अस्माकं सीता न प्रिया।
- 14 रामो न सुखी।
- 15 सीता रामस्य प्रिया पत्नी।

- 16 सीता रामस्य प्रियतमा।
- 17 बहवो नागरा न सुखिनः।
- 18 बहूनां नागराणां सीता न प्रिया।
- 19 अहं नगर्या राज्ञा।
- 20 मया ... सीता गमयितव्या।
- 21 मया सीता वनं गमयितव्या।
- 22 मया सीता वने वासयितव्या।
- 23 बहवो नागराः सुखिनो भविष्यन्ति।
- 24 सीतायां गतायाम्, बहवो नागराः सुखिनो भविष्यन्ति।
- 25 रामः सीतां वनं गमयति।
- 26 रामः सीतां वने वासयति।
- 27 बहवो नागराः सुखिनः।
- 28 सीतायां गतायाम्, बहवो नागराः सुखिनः।
- 29 रामो म्रियते।
- 30 सीतायां गतायाम्, रामो म्रियते।
- 31 सीतायां वनं गतायाम्, रामो म्रियते।